

ΚΑΝΙΑΝΙΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ. Τ' ΤΙΡΒΟΛΗ ΤΑ ΠΛΑΤΑΝΙΑ

Εκείνα τα χρόνια και αναφερομαι στη δεκαετία του 50, μέχρι τα μέσα του 60, το χωριό μας η Κατώ Κανιανή ο Αποστολίας, δεν εμοιαζε καθόλου, σε τίποτα, με αυτό το χωριό που είναι σήμερα. Για πολλά χρόνια από τη δεκαετία του 30, ήταν αρρηκτα συνδεδεμένο- ταυτισμένο, με τα μεταλλεία τους βωξίτες, είχε το χρώμα τους, έφερνε το δικό τους αποτυπώμα. Ένας ξέρος κοκκινοτόπος, ανδρός, με ογκώδεις βραχούς, από την πλευρά των μεταλλείων, πάνω στην πλαγιά του Αη-Βασιλή, όπου υπήρχαν οι εγκαταστάσεις και γίνονταν οι αναλογές εργασίες, οι εξορυξεις του μεταλλείου και πολύ χρώμα, σκονή και λάσπη στο εσωτερικό του χωριού. Στην είσοδο του χωριού, πουρνάρια τότε μικροί θαμνοί, αλλάζαν λίγο την όψη του σκηνικού. Αν κάποιος ξενιτεμένος εκείνης της εποχής, επέστρεφε σήμερα στο χωριό, ασφαλώς και δεν θα το αναγνωρίζε. Τα λιγότερα δένδρα ήταν μετρημένα στα δαχτυλά του ενός χεριού και καλά για οπωροφόρα ούτε κουβέντα. Δύο τρεις φουκαριάρες κορομηλίες στην ακμή του χωριού, τις οποίες ζετινάζαμε πριν ωριμάσουν οι καρποί τους, ξεγελώντας τη δίψα μας.

Αυτός άλλωστε ήταν και ο λόγος που περιμένα με λαχτάρα, να ρθει ο Αλώναρης να περάσουν τα αλώνια και να πάω διακοπές στο χωριό της μάνας μου της Βασιλικής, στην Πανώ Κανιανή το Οινόχωρι. Όπου τα κρύα τα κρυσταλλίνα νερά έτρεχαν στα αυλάκια μερα-νυχτά, τα δένδρα λυγίζουν φορτωμένα από τα μήλα τα δαμασκήνα και τις κοντούλες, το δροσερό αεράκι έρχεται γοργά από τα έλατα, τις πανυψηλές κορφές της Γκιωνάς. Ελέγα πάντα στον πατέρα μου, το Οινόχωρι είναι καλύτερο, μ'άρεσει πιο πολύ το χωριό της μάνας μου. Ο σοφός γεροντάς ο Παπα-Θανάσης πάντα μου απαντούσε. Παιδί μου, ο Αποστολίας έχει τρία αγαθά. Φως, πέτρα και πουρνάρια. Αρκετά αργότερα κατάνοησα πλήρως το βάθος της σκεψής του. Τρία πλατάνια πίσω στο χώρο του σχολείου, δύο μεγάλοι πλατανοί κάτω από το σπίτι του γερού Μανταλού τ'Τριβολή τα πλατάνια, δύο βελανιδιές στου Μπαφα το χωράφι, ένας πλατανός στο σπίτι του γερού Παναγιώτη του Κουνουπή και δύο τρία δένδρα στην ακμή του χωριού στα Μανουκεία, Αυτό κι αυτό ήταν το πράσινο του χωριού και εμείς τα παιδιά αλλάζαμε εναλλάξ τοποθεσία για παιχνίδι και ισκίο.

Για το κρυφτό μας νοιώθαμε Βασιληάδες γιατί είχαμε ανεπαναληπτους χώρους. Πρώτα το παλιό Μηχανοστάσιο. Ένα διώροφο αρχιτεκτονικό κτίριο με πολλά δωμάτια, ένα παλάτι του Μινώα, ένας πραγματικός λαβυρινθός. Αντε να ψάξει και να σε βρει ο αντιπαλός συμπαίκτης. Ένας άλλος χώρος ήταν οι στιβαγμένες θημωνιές στα αλώνια την παριόδο του θερισμού. Χωνομαστέ μέσα στα δεμάτια με το σιτάρι και αντε να σε εντοπίσει κανείς. Ελεύθεροι, ξεγνοιαστοί, ζαστεροί, παμφτωχοί και ευτυχισμένοι. Για σκία αραζάμε στα πλατάνια, ποτέ στο σχολείο και ποτέ στον πλατανό του γερού Κουνουπή. Καταμεσημερο δεν αφήναμε άνθρωπο να ησυχάσει. Κατεβαίνει τότε ο γερός Παναγιώτης, αλλά γλυκός και γελαστός όπως ήταν ούτε που το λογαριζάμε. Όταν όμως ακολουθούσε η Μαρία η γυναίκα του, αγέλαστη στριφνή αυστηρή και με μια κλάρα στα χέρια, ακόμα τρεχούμε.

Σαν παιδί μπορώ να πω, ότι ήμουν αρκετά ντροπαλός και ιδιαίτερα χαμηλών τόνων. Σε καμία περίπτωση δεν ανήκα στην ομάδα των ζωνηρών, τωντρελών και παλαβών. Όμως αυτό δεν με εμποδισε δύο τρεις φορές να συμμετασχώ σε επικίνδυνες αποστολές

που με σημαδεψαν και εμειναν βαθεια χαραγμενες στη μνημη μου. Τ' Τριβολη τα πλατανια ηταν δυο μεγαλοι πλατανοι, σε ωραιο ανοικτο μερος κατω απο το σπιτι του μπαρμπα Γιαννη του Μανταλου, με βαθυ ισκιο και πολυ αερα, γιατι εκει εσμιγαν οι ανεμοι απο ολες τις μεριες του χωριου. Εκει ειχαν φτιαξει δυο μεγαλα πλατω, δυο τρεις χωριανοι μας, εστρωναν τις κουρελες τους και κοιμοντουσαν, απολαμβανοντας τον υπνο τους τα μεσημερια, απο τον Ιουνιο μεχρι τον Σεπτεμβριο. Ο μπαρμπα Χρηστος ο Πλυζωιδης ο πιο μερακλης, ο Αποστολος ο Σολιας, ο Παναγιωτης ο Σολιας και ο Κοτσιμπος Αποστολης ο καραντζανης. Ανησυχοι και παιδικοι ζηλοφθονες βαλθηκαμε να τους το χαλασουμε.

Την πρωτη φορα με τον αιμνηστο συμμαθητη μου τον Αποστολη τον Κολιγα, πεταγαμε απο ψηλα πετραδακια, δεν γιναμε αντιληπτοι και ξεφυγαμε. Στη δευτερη αποστολη με τον αιμνηστο αδερφο μου τον Θυμιο, επισης δεν γιναμε αντιληπτοι. Η τριτη ομως φορα με τον Θανασακη τον Παπαναγιωτου σταθηκε μοιραια καθοριστικη. Ισως επειδη και ο Θανασακης ηταν και αυτος ησυχος και μαλλον αδεξιος σαν και μενα. Ριζαμς απο ψηλα στον πλατανο μια μπλανα απο το χωραφι και εβρεξε χωματα στους κοιμομενους. Υποψιασμενος και καρτερωντας μας ο μπαρμπα Χρηστος ο Πολυζωιδης, λιαν νευρικος, αφου κατεβασε ολα τα καντηλια και τμημα του εορτολογιου των Αγιων, μας αναγνωρισε και απευθυνομενος σε μενα μου ειπε. -Παπα Αντωνη, θα σε στείλω στο ζαχαροπλαστειο του Μανταλου. Οπερ ζαχαροπλαστειο εννοουσε,την ορθια λιθινη εξωτερικη τουαλετα της εποχης, κατω απο το σπιτι του μπαρμπα Γιαννη. Το απογευμα της ιδιας ημερας ο Θανασακης εισεπραξε τα χαστουκια που του αναλογουσαν, περαν βεβαια της ντροπης απο τον μπαρμπα Χρηστο. Την ιδια τυχη ειχε και η αφεντια μου την επομενη ημερα και μαλιστα εφαγα το ξυλο της χρονιας μου, γιατι υπηρχε αναδρομικη ισχυ και για τις δυο προηγουμενες δρασεις μου.

Εκτοτε ουτε διανοηθηκαμε, ουτε περασε ποτε απο το μυαλο μας να ταραξουμε την ησυχια των σεβαστων γεροντων, που εβρισκαν ενα τροπο να απλωσουν λιγο τη αριδα τους, να ξεκουραστουν απο τον καματο της ημερας. Αυτο το γεγονος με ταραξε και οποτε εβλεπα τον μπαρμπα Χρηστο αισθανομουν ενοχες και ντροπη και παντα μεχρι σημερα, ιδιαιτερα οταν καποιοι φιλοι μου το υπενθυμιζουν, ηχουν στα αυτια μου, τα λογια του. Παπα Αντώνη, θα σε στείλω στο ζαχαροπλαστείο του Μάνταλου!!!!

Αντώνιος Αθ. Κόντος. Αποστολιάς. 4/10/2024.